

Dan kan men eyengood b.v. Lev. 11 of 15 laten voorlezen, of Lev. 18. Dat alles is Gods Woord, en wij verstaan, dat het onder Israël noodig was, zulke dingen te verordenen.

Zoo zou ik kolommen kunnen vullen met psalmverzen en regels, die bij onzen Nieuwtestamentischen eeredienst niet voegen, maar onder het Sinaitisch verbond op hun plaats waren. Hoe kan iemand voor dat onderscheid toch moedwillig de oogen sluiten? En nu spreek ik nog niet eens van het verschil, dat er tusschen de Psalmen in den Bijbel en onze berijming bestaat. Wat heeft b.v. Ps. 22:9 (ber.) van Ps. 22:18, 19 (onb.) gemaakt?

Natuurlijk denk ik er niet aan, den Psalmbundel uit te bannen. Oud en Nieuw Verbond staan niet tegenover elkander, maar het eerste is de voorbereiding tot het tweede geweest, de Wet de tuchtmeester tot Christus. Eenzelfde, onveranderlijke God heeft beide opgericht. Er blijft nog een rijke schat over, die door geen gezangen is te vervangen. Ik neem geen enkel voorbeeld; ik zou niet weten waar te beginnen noch waar te eindigen. Paulus noemt ook in Ef. 5:19 en Col. 3:16 Psalmen eerst. Ik spreek dit opzettelijk uit, omdat er, helaas! ook lezers zijn, die niet goed lezen.

In de tweede plaats hebben wij voor onzen Nieuwtestamentischen eeredienst aan psalmen niet genoeg. Het moest in kerken, die luide getuigen: „De Bijbel is Gods Woord, het eind van alle tegenspraak, waaraan wij ons gewillig onderwerpen”, voldoende zijn, aan te halen wat de Heilige Geest, door de pen van den Apostel Paulus, in beide zoeven genoemde teksten zegt: „Spreekende onder malkanderen leert en vermaant malkanderen met Psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere met aangenaamheid in uw hart.” Hier is geen sprake van alleen zingen, maar juist in gemeenschap. Het getuigenis: „er staat geschreven!” heeft op velen vat, naar het schijnt, want „zij hebben het anders geleerd”. De beeldstormers hebben met de beelden in de Roomsche kerken meteen heel wat orgels vernield; onze vaders hebben met het misbruik van het muzikale element in den eeredienst ook de lofzangen en geestelijke liederen verbanen, op enkele na, en die enkele half onwillig getolereerd. Heel begrijpelijk, actie en reactie, maar het schijnt, dat de voorgangers, hoe lang wel? de gemeente hebben misleid, door te leeren, dat eigenlijk alleen de Psalmen in haar samenkomsten mochten gezongen worden. Ook de leuze: „In Gods Huis niets dan Gods Woord!” heeft kwaad gedaan. Wanneer „niets dan Gods Woord” in dien strikten zin moest verstaan worden, dat een gezang, hetwelk niet letterlijk Gods Woord bevat, contrabande is, dan moest ook niets gepredikt, maar eenvoudig uit den Bijbel voorgelozen worden. Dan ook geen herijnde, maar de onberijnde Psalmen.

Dr A. Kuyper, die aanvankelijk ook tegen gezangen in de kerk ijverde¹⁾, heeft later zijn opinie gecorrigeerd. In „De Heraut” van 30 Maart 1913 schrijft hij: „Zoo moet het persoonlijk met ons zijn, maar ook in 't algemeen bij heel Christus' kerk, en in zooverre is 't te betreuren, dat we slechts 'teene lieder: „O groote Christus, eenwig Licht” hebben, om in onze tempelzangen rechtstreeks tot den Christus op te heffen. Liefde wil zich uiten, en de liefde voor Christus, die in 't hart der verkorenen bloeit, kan er geen vrees mee hebben, zoo men die liefde niet ook in het lied Hem betuigen mag. Gij kent het schoone lieder:

„Middelpunt van ons verlangen,
Trooster van 't onrust gemoed,
Jezus, onze dankbare zangen
Loven Uwen liefdegloed.”

En:

„Liefde, in U is al ons leven;
Gij, Gij zijt het hoogste goed.
Ja, Uw kruis heeft ons gegeven
Wat ons eeuwig juichen doet.
O, hoe zijn we aan U verbonden,
Jezus, Redder, 's Vaders Zoon;
Onze harten, onze monden
Juichen dankbaar tot Uw troon.”

Toch moest men den gezangenbundel²⁾ wel uitbannen, daar hij ons door onbevoegden opgedrongen was, en er zoo menige misgreep in te betreuren viel. Maar hoe moeilijk het ook zijn moge, om wat men toen misging te herstellen, het blijft toch een leegte voor ons gevoel, dat 't lieder der eere en des danks niet meer in vollen toon aan Jezus kan worden opgedragen. „Laat den liefdedrang naar Jezus onvoldaan.” Tot zoover Dr Kuyper.

De groote heilsfeiten, ons in het Nieuwe Testament verkondigd, vinden in de Psalmen geen uitdrukking. Alles is hier nog profetie, geen vervulling. Wie gezangen, niet enkel „Evangelische”, kent, gevoelt dat gemis meer dan wie nooit anders dan Psalmen heeft gelezen en gezongen. Wij hebben juist 's Heilands opstanding herdacht; zeg mij, worden er dan niet voor 't grootste gedeelte toepasselijke verzen „als met de haren bijgesleept”?

„Jezus leeft en wij met Hem!
Dood, waar is uw schrik gebleven?
Jezus leeft en Zijne stem
Roept ook ons eens weer in 't leven.
Gij, o Heiland! Gij alleen,
Gij zijt onze troost alleen.”

Is dat niet echt schriftuurlijk? Geen schaduw, maar heerlijk licht!

Bovendien, behalve de uiting van het gemoed, in klare woorden, tot lof en prijs ook van onzen Zaligmaker (wat in den Psalmbundel nog niet mogelijk was), zonder

¹⁾ Ik laat de ongemotiveerde onderscheiding van „tunis wel en in de kerk geen gezangen zingen” rusten, omdat dit eigenlijk nietszeggende kantteekening in den Statenbijbel, „De Bemonstranten hebben de gezangen ingevoerd!” zegt men. Althoof daarin het bewijs lag, dat ze niet kunnen dengen. Zie H. Kron. 35 : 22, middellengedeelte.

²⁾ Nl. de „Evangelische Gezangen”. Dien bundel wil ook niemand in onze Geref. Kerken invoeren.

„offerdiere met touwen te binden”; er is wederkeerig een invloed, dien het gezang der gemeente op haar geestelijk leven uitoefent. Al staan de Psalmen hoog, hun uitsluitend gebruik verhindert den vollen zegen van het verbond der genade. Wij spreken ons uit in het lied, maar het lieder spreekt ook tot ons. Dr Kuyper heeft meer dan eenmaal betuigd, dat wij, Gereformeerden, veel te Oudtestamentisch zijn.

Wat mij hoofdzak is, de uitdrukkelijke verklaring in Gods Woord, weegt bij velen, vrees ik, niet zwaar. Sleur is hun krachtiger argument. Dr De Moor schreef van „stormen van verontwaardiging, enz.”. Die verwacht ik ook, als er ernst gemaakt wordt met een Gereformeerden zangbundel. Maar voor vrees gaan wij niet uit den weg, vooral niet, als we de Schrift aan onze zijde hebben.

H. M.

De Redactie zond mij dit schrijven ter inzage, opdat ik desgewenscht een aantekening erbij zou kunnen zetten. Het onderwerp lijkt me echter belangrijk genoeg om een artikel eraan te wijden; en om dus niet te veel ruimte in één nummer in beslag te nemen, laat ik ditmaal den heer M. aan het woord, om dan in het volgende nummer mijn gevoelens over deze dingen te ontwikkelen.

De M.

Een stem uit Canada.

Woonachtig zijnde in Canada, en door een elfjarig verblijf aldaar bekend zijnde met heerschende toestanden, werd schrijver dazes verzocht, ten behoeve van diegenen van ons Nederlandsch volk, welke plan hebben om te emigreren, een korte beschrijving te geven van Canada.

Aannemende dat lotsverbetering het motief is, hetwelk menschen doet emigreren, volgt daaruit dat de mogelijkheid om dat doel te bereiken moet worden vastgesteld.

Canada dan, deelt in de algemeen heerschende malaise en gaat gedrukt onder zware belastingen, welke welvaart voor het algemeen onmogelijk maken, en armoede scherpelijk doet gevoeld worden.

Het is een land dat groot is van uitgestrektheid, met betrekkelijk weinige inwoners, waardoor het spoorwegverkeer duur, en de vrachttarieven hoog zijn. Vele districten worden zoodanig geteisterd door droogte, dat de oogst jaar op jaar mislukte en duizenden gaarne zouden vertrekken indien hun de middelen daartoe niet ontbraken. (In 1930 vertrokken van uit Canada 143000 personen naar de Vereenigde Staten van Amerika, velen niet in staat zijnde hier in hunne behoeften te voorzien.)

Velen zijn hier gekomen in de hoop hun lot te verbeteren, maar talloos velen hebben, na alles te hebben gewaagd aan den landbouw, alles verloren, en velen verkeeren in benarde omstandigheden. Lange winters, strenge koude, en de moeilijkheid om voedsel voor het vee te verbouwen, maken veeteelt en zuivelindustrie moeilijk. Thans liggen op het erf van schrijver dezes meer dan 20 stuks vee, bezweken aan de koude op 15 Maart 1922.

Land is hier vruchtbaar en goedkoop, maar zonder regen laat dat niet.

Deze toestanden worden meest gevonden in de zuidelijke gedeelten der provincien Manitoba, Saskatchewan en Alberta. In de noordelijke gedeelten valt meer regen, maar daar is men meer onderhevig aan vroege en late vorst, zoodat ook daar menigmaal des landmans hoop verijdeld wordt.

Waar nu iemand om lotsverbetering wil verhuizen, daar diene men rekening te houden met 't voorgaande, aangezien dit feiten zijn, en welke naar waarheid met veel donkerder tint zouden kunnen worden gekleurd.

Ook is hier voor ons Hollandsch volk op kerkelijk gebied niet veel dat bemoedigt.

Naar ons beste weten hebben we slechts één Hollandschen Zending-Leraar in Canada, wiens traktement voornamelijk wordt opgebracht door broeders en zusters in de Vereenigde Staten van Amerika. Wel zijn hier eenige kleine gemeenten, welke waarschijnlijk worstelende zullen ten onder gaan (daar telkens gezinnen welke daartoe in staat zijn, het land verlaten). Maar het vooruitzicht is duister.

De Ver. Staten, waar schrijver ook een zeventiental jaren woonde, bieden naar zijn meening, beide op maatschappelijk en geestelijk gebied, den landverhuizer beter gelegenheid tot verbetering van zijn lot en dat der zijnen, dan Canada. Vele gemeenten der Geref. Kerk zijn daar gevestigd, waar met raad en daad den emigrant hulp kan worden geboden. Zeer veel emigratie-literatuur over Canada wordt er verspreid, maar zaken en toestanden worden daar veelal te rooskleurig voorgesteld en de volle waarheid niet gegeven. Daar schrijver ook de dupe van die misleidende propaganda werd, liet hij zich geredelijk vinden dit woord ter waarschuwing aan ons Nederlandsch volk te doen toekomen.

E. K. S.

(De John de Jong te Granger, Washington, verzocht om opname van dit stuk in „De Reformatie”. Hij blijft voor de waarheid borg. Red.)

BOEKBESPREKING.

„Jan Waanders”, door J. C. de Koning.
J. H. Kok, Kampen, 1922.

Op een holletje doorgelezen bevat dit boek goede eigenschappen. Het span, hoewel niet overmatig. Het heeft eenig, hoewel geen hevig sentiment. Het geeft deugdelijk Hollandsch. Stijfbokken schiet de schrijver niet. En de strekking valt te loven.

Maar meer op den keper beschouwd, valt dit boek toch tegen. De schrijver maakt het zich moeilijk, door het zich gemakkelijk te maken. Hij werkt een gegeven uit, dat zeer eenvoudig is: van constructie en niet nieuw kan worden genoemd.

Het is spoedig verteld.

Jan Waanders slap Gereformeerd opgevoed, is ver-

loofd met Jo Vlietstra, uit een meer stoer Gereformeerd gezin. Botsing. Verloving af Jan troost zich met een meisje van slecht karakter, Truus Breedveld. Een pool van huwelijksmisère. Truus sterft. Jan komt tot inkeer en trouwt met Jo.

Wie zulk een vrij bekend thema wil uitwerken moet over ongemeen talent beschikken om kunstwerk te produceeren.

De heer De Koning is daarin m.i. niet geslaagd. Hij wilde teekenen het conflict tusschen kerk en cultuur.

Maar dan had hij van Jan Waanders niet een verwaand jongmanschap moeten maken, maar een nobel karakter. Hij had de innerlijke spanning als het ware moeten laten voelen. Ook had hij dunkt mij beter gedaan de eerste verloving achterwege te laten en ons Truus moeten scheppen als een rein, schoon naar de wereld hellend meisje. Vervolgens had hij naar een psychologisch keerpunt moeten zoeken en dit met subtiële teerheid schetsen.

Zoo had hij naar het mij voorkomt beter op zijn tendenz moeten aansturen dan nu.

Want als men nu een jongeling, die voor een soortgelijk conflict staat, door een boek als dit de oogen wil openen, zal hij zich licht verontschuldigen: U meent toch niet, dat ik een opschepper ben als Jan Waanders en mijn meisje een verachtelijk schepsel als die Truus Breedveld?

Bij zulk een conflict moet men zijn personages juist van den innemendsten kant laten zien. Men moet een zekeren natuurlijke adel leggen in hun ziel.

Dan zal 't effect het grootst zijn.

Of de heer De Koning voor zulk een taak is opgewaassen? Ik houd het niet onmogelijk. Maar dan moet hij zich veel bezig houden met psychologische ontleding. En hij bedenke, dat zijn stijl wel correct, maar ook stijf is.

Overigens is dit boek naar den vorm volstrekt niet van minder gehalte dan vele, die van de overzijde, en dan soms nog wel als kunst, op de boekenmarkt worden geworpen.

HEPP.

CORRESPONDENTIE.

Marcus te A. Aan die kwestie hopen we aandacht te schenken.

W. G. K. te O. (Sm.) Uw vraag zal stellig wel door den betrokken medewerker beantwoord worden.

A. T. te D. De door u bedoelde zaak moet langs kerkelijken weg worden afgewikkeld en is in dit stadium voor publieke bespreking niet geschikt.

J. de V. te H. In de artikelen over „het studeeren der Ouderlingen” ontving u reeds antwoord op uw vraag.

Redactie.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Nieuwe Pekela, Jac. Eriaga te Engwierum en H. Fokkens te Boornbergum.

Nijemidam, H. Fokkens te Boornbergum en E. C. van der Laan te Lollum.

Smilde, F. W. H. Brauer te Hoogeveen en Joh. Jansen te Ten Boer.

Beroepen te:

Delft, H. A. Munnik te Zwolle.

Hallum, F. W. Geerts te Scharnegoutum.

Maassluis (B), H. Brouwer H. Mm te Heermeide.

Rozenburg, Joh. Kwak te Colenborg.

Schipmuiden, B. Alkema, cand. te Apeldoorn.

Wasserveer, J. van Herken te Twijzel.

Aangenomen naar:

's Grevelduin-Capelle, G. H. de Jonge te Naarden.

Houwerzijl, J. Meijer te Beetsum.

Bedankt voor:

Bloksil, B. Alkema, cand. te Apeldoorn.

Nieuwe Pekela, J. Sybema te Burjum.

Nieuwerkerk, J. Vesseur te Stad aan 't Haringvliet.

Nieuwerwaard, S. van Dijken te Zwole.

Oosterend (T.), P. H. de Jonge te Heerde.

Scherpenzeel, S. Kamper te Oldebroek.

Zuilichem, J. Vesseur te Stad aan 't Haringvliet.

Afscheid van:

Boekoop, D. Pol. Tekst Hebr. 13 : 8.

De D. J. Karssen te Baarn, em. pred. van Amsterdam, is een der beenen afgezet. De berichten over den toestand van den patient luiden gunstig.

Emeritaat. De W. F. A. Winckel heeft bij den Kerkeraad te Sloterdyk tegen 1 Oct. a.s. emeritaat aangevraagd. — De N. A. de Gaay Fortman te Amsterdam heeft emeritaat aangevraagd tegen 1 Sept. a.s.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Boekoop, J. D. Barth te Werkendam.

Vlaarding, J. Jongeleen te Maarssen.

Zelphen, J. D. Barth te Werkendam.

Bedankt voor:

Hoogeveen, P. de Smit te Oud-Beijerland.